

МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

УДК 78.07(477.83)

Андрій ДУШНИЙ,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри народних музичних інструментів та вокалу Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, член-кореспондент Міжнародної академії наук педагогічної освіти, заслужений діяч естрадного мистецтва України (Україна, Дрогобич) dai1979@mail.ru

Ганна САВЧИН,

студентка Інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (Україна, Дрогобич) savchin@ukr.net

ВИЗНАЧНІ ПОСТАТІ ДРОГОБИЧА: ШТРИХИ ДО ПОРТРЕТУ ВІКТОРА ЧУМАКА

У статті висвітлюється постать Віктора Чумака у контексті академічного народно-інструментального мистецтва Дрогобиччини. Розкривається його педагогічна, виконавська, творча, організаційна та громадська діяльність крізь призму мистецьких стереотипів культурно-творчої парадигми ХХІ століття.

Ключові слова: ансамбль, баян, творчість, виконавство, організаційна діяльність.

Літ. 16.

Andriy DUSHNIY,

Ph.D. in Education, Associate Professor of folk musical instruments and vocals Department Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, EISA Corresponding Member, Ukraine pop art Honored Worker (Ukraine, Drohobych) dai1979@mail.ru

Hanna SAVCHIN,

student of Musical Arts Institute, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University (Ukraine, Drohobych) savchin@ukr.net

DROHOBYCH PROMINENT PERSONS: FINISHING TOUCHES TO VIKTOR CHUMAK'S PORTRAIT

Viktor Chumak's personality in Drohobych academic folk-instrumental art context is distinguished in the article. His educational, creative, organizational and social activities in the artistic stereotypes light of culture and creative paradigm in the XXI century is disclosed.

Key words: ensemble, bayan, creativity, performance, organizational activities.

Ref. 16.

Андрей ДУШНИЙ,

кандидат педагогических наук, доцент кафедры народных музыкальных инструментов и вокала Дрогобычского государственного педагогического университета имени Ивана Франко, член-корреспондент Международной академии наук педагогического образования, заслуженный деятель эстрадного искусства Украины (Украина, Дрогобыч) dai1979@mail.ru

Анна САВЧИН,

студентка Института музыкального искусства Дрогобычского государственного педагогического университета имени Ивана Франко (Украина, Дрогобыч) savchin@ukr.net

ВЫДАЮЩИЕСЯ ЛИЧНОСТИ ДРОГОБИЧА: ШТРИХИ К ПОРТРЕТУ ВИКТОРА ЧУМАКА

В статье освещается фигура Виктора Чумака в контексте академического народно-инструментального искусства Дрогобычского региона. Раскрывается его педагогическая, исполнительская, творческая, организационная и общественная деятельность сквозь призму художественных стереотипов культурно-творческой парадигмы XXI века.

Ключевые слова: ансамбль, баян, творчество, исполнительство, организационная деятельность.

Лит. 16.

Актуальність проблеми. Дрогобиччина – інституція народно-інструментального, вокального та хорового мистецтва Західної України зі своїми традиціями, духовними носіями, персоналіями, творчими проектами тощо. Сьогодні у світлі творчих постатей регіону постають імена композиторів (М. Ластовецький, Е. Мантулев, Р. Стахнів, В. Салій), співаків (Б. Базиликот, А. Боженьський, Я. Дзєндзерович, І. Кліш, А. Нечай, К. Сятецький, П. Турянський, Б. Щурик, Є. Шуневич та ін.), педагогів (А. Душний, Р. Ілик, О. Максимова, Е. Мантулев, У. Молчко, О. Німилович, С. Пінчак, Н. Сторожук, Н. Цигилик-Чумак та ін.), диригентів (С. Дацюк, Ю. Корчинський, М. Ковальчук, М. Михаць, Р. Сов'як, С. Салій та ін.), керівників творчих колективів (П. Гушоватий, С. Дацюк, Ю. Добуш, Ю. Корчинський, С. Максимов, С. Майданик, І. Циклінський, Ю. Чумак, В. Гамар, О. Соляр, М. Тиновський та ін.), які активно пропагують мистецькі традиції краю на національному та міжнародному рівні. Науковці (М. Бурбан, І. Бермес, О. Бобечко, А. Душний, Л. Кияновська, Ю. Медведик, Б. Пиц, Л. Садова, І. Фрайт, О. Фрайт, Л. Філоненко, Ю. Чумак, О. Яцків, М. Ярکا та ін.) апелюють до вершин мистецтвознавчих пріоритетів сучасного соціокультурного аспекту, досліджуючи широкий спектр академічної культури ХХ – ХХІ століть.

Серед когорти митців краю постає ім'я видатного музиканта, баяніста, ансамбліста, педагога, композитора, лауреата та члена журі численних Всеукраїнських та міжнародних конкурсів і фестивалів, заслуженого працівника культури України, заслуженого артиста естрадного мистецтва України, голови циклової комісії народних інструментів Дрогобицького державного музичного училища імені Василя Барвінського Віктора Григоровича Чумака.

Аналіз досліджень. Культивування різножанрових граней музичного мистецтва та мистецької педагогіки Дрогобича й регіону висвітлюють праці фахівців, які зосереджені здебільшого у стінах Інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка. Варті уваги: монографічні дослідження І. Бермес «Еволюція хорового руху на Дрогобиччині в контексті розвитку культури Галичини (від «весни народів» до 1942 року)» (2002), М. Бурбана «Українські хори та диригенти» (2006, 2007), А. Душного «Анатолій Онуфрієнко: життя, присвячене музиці» (2010), Б. Пица та Н. Мікуліч «Станіслав Струтинський: життя і творчість» (2010), Ю. Медведика «Історія української музики: духовнопісенна (кантова) творчість ХVІІ – ХVІІІ ст.» (2011), Л. Філоненка та О. Німилович «Фольклористична діяльність Михайла Тимофіїва» (2012), В. Салія «Методика роботи над музичним образом у процесі навчання підлітків гри на баяні (акордеоні)» (2013) та ін.; довідникові опуси упорядковані В. Грабовським, Л. Філоненком, О. Німилович, Б. Пицем, П. Гушоватим, І. Бермес, М. Михаць, У. Молчко «Хор «Боян Дрогобицький»: історія і сучасність» (2008), «Василь Бар-

вінський і сучасна музична культура» (2012), «Роман Сов'як: митець і людина» (2014), «Мелодії калинового краю. Хоровий рух Львівщини на зламі ХХ – ХХІ ст. (на прикладі народного хору "Галичина" с. Керниця Городоцького району)» (2014), «Музично-публіцистична творчість Нестора Нижанківського» (2014), а також праці П. Гушоватого та З. Гнатів «Мистецтво. Творчість. Виховання. Відданість професії (Сторінками історії кафедри методики музичного виховання і диригування Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка)» (2012) та ін.; навчально-методичні посібники Р. Сов'як «Остап Нижанківський та його музично-педагогічна спадщина» (2005), І. Бермес «Диригентське мистецтво: поліфункційні виміри» (2008), А. Душного «Методика активізації творчої діяльності майбутніх учителів музики у процесі музично-інструментальної підготовки» (2008), М. Ярмо «Українська камерна кантата: інваріант жанрової форми» (2009), Л. Кияновської «Українська музична культура» (2009), О. Фрайт «Фортепіанні альбоми та цикли українських композиторів для дітей: історія і сучасність» (2013) та ін., у яких сконцентровані пріоритети дослідження наукових аспектів. Праці апробовані та масштабно використовуються у навчальному процесі й становлять невід'ємний доробок національної мистецької спадщини.

Щодо постаті В. Чумака, то вона увійшла до довідникової літератури А. Семешка [11, 165–166], А. Душного та Б. Пица [7, 23–24; 8, 40–41], підручника М. Давидова «Історія виконавства на народних інструментах: українська академічна школа» [2, 368; 3, 358]. Окремі розвідки А. Боженського, Н. Гатайло [1], А. Душного [6], П. Дрозди, М. Імханицького, Ю. Ісевича, М. Ластовецького, Е. Мантулева, Б. Пица, О. Сергієнко, Ю. Чумака [14; 15], В. Шафети висвітлюють грані діяльності митця, що проявляються у різноплановому функціонуванні особистості у контексті творчо-виконавської діяльності. Вагомим висвітленням наочної абстракції виступають навчальні посібники «Прикарпатський дует баяністів: творчо-виконавський аспект» [6], «Педагогічний репертуар для ансамблю баяністів (з репертуару "Прикарпатського дуету")» [10], «Дрогобицькому державному музичному училищу імені Василя Барвінського – 60» [4; 5], у яких основні важелі сконцентровані на висвітленні особистості В. Чумака як учасника «Прикарпатського дуету баяністів» спільно із С. Максимовим.

Отже, **мета статті** полягає в уніфікації педагогічної, виконавської, композиторської, організаційної та громадської діяльності Віктора Чумака у контексті соціокультури Дрогобищини ХХІ століття.

Виклад основного матеріалу. Дрогобич, у напрямку баянно-акордеонного виконавства певною мірою (за визначенням митців) асоціюється із постаттю Віктора Григоровича Чумака. Виховавши не одне покоління блискучих виконавців, педагогів-музикантів, митець сьогодні сформував власну виконавську Дрогобицьку школу. Тому саме школа, як напрям музичного мистецтва, найчастіше аналізується через особистий досвід виконавців, які залишаються в історії як автори оригінальних стильових еталонів виконання окремих творів або композиторських стилів у цілому, через практику історично сформованих регіональних інституцій (концертних, навчально-методичних закладів), а також через загальну традицію національної культури, в якій стабілізуються і зберігаються виконавські принципи на рівні універсалій [12, 7]. Це по праву великий та масштабний внесок у мистецький соціум сьогодення. Тільки у Дрогобицькому музичному училищі ім. В. Барвінського, де він більше 25 років очолює відділ народних інструментів, його справу продовжує ціла когорта випускників, якими він гордиться, а відтак його учні та послідовники мають у кого вчитися та вдосконалюватися, шліфувати свій професійний хист та отримувати всіляку творчу та людську підтримку.

Душний А., Савчин А. Визначні постаті Дрогобича...

Після закінчення Уральської державної консерваторії ім. М. Мусоргського В. Чумак розпочинає творчий шлях на кафедрі теорії, історії музики та гри на музичних інструментах Дрогобицького державного педагогічного інституту ім. І. Франка (1972–1978), а з 1977 і до сьогодні працює у Дрогобицькому музичному училищі. Поряд з педагогічною діяльністю проявляє себе як яскравий концертний виконавець. Щорічно дає сольні концерти у багатьох містах області, серед яких серія концертів «Вечір концертів для баяна» (для прикладу: виконання Концерту № 2 М. Чайкіна, Концерту К. Мяскова та Концерту-поєми А. Репнікова, 1978; Концерту № 2 В. Дікусарова, 2005). Як акомпаніатор працює в Народному ансамблі пісні і танцю «Трускавчанка», у складі якого гастролює Білорусією, Росією, Польщею, Францією.

Звертаючись до постаті В. Чумака, зробимо спробу окреслити основні грані його діяльності.

Педагогічна майстерність, сформована на традиціях провідних світил різної гілки музичного мистецтва, постає вагомим компонентом у напрямку формування особистості баяніста-акордеоніста. Саме індивідуалізація навчання та виховання студентів на людському взаємному спілкуванні, виявлення внутрішнього особистісного Я постає стратегічно-важливим компонентом педагога. В. Чумак, володіючи даром витонченого педагога, компетентного психолога і просто чуйної людини знаходить настільки делікатний підхід до кожного студента, що той, розуміючи його із півслова, прагне спілкування, проявляє особисту творчу ініціативу, апелює до мистецтва крізь призму чітко простеленої дороги педагогом-наставником. Саме ці чинники сприяли вихованню плеяди виконавців, лауреатів Всеукраїнських та міжнародних конкурсів в Україні, Польщі, Сербії, Латвії, Італії (Н. Мазур, В. Гамара, М. Головачака, М. Паньківа, О. Кривозірки, В. Верхоляка, Н. Федіни, І. Куртого, І. Онисіва, В. Мицака, Н. Хомина, В. Салія) та науковців (А. Душного, А. Боженського), педагогів, керівників колективів і просто освічених носіїв прекрасного світу музики та баянно-акордеонного мистецтва.

Виконавство – приклад педагога для наслідування його учнями чи не найбільше впливає на навчання та виховання особистості. Саме такої лінії дотримується Віктор Григорович. Ми постійно бачимо його на сцені як соліста, концертмейстера, у складі «Прикарпатського дуету баяністів» (спільно з С. Максимовим) й різноманітних ансамблів малих форм (у дуєті із М. Головачаком, тріо – М. Говчаком і І. Сирваткою та ін.).

Якщо візуально провести лінію діяльності «Прикарпатського дуету баяністів», заснування якого датується 1982 р., то особливість даного колективу полягає у виконавській та професійній етиці, високому рівні професійної майстерності, тонкощях інтерпретації музичних творів, особистих перекладеннях, аранжуваннях та створенні оригінальних композицій для дуету баяністів [10, 3]. Репертуар різножанровий та різностильовий – від барокової доби («Органна прелюдія і фуга» a-moll Й.С. Баха, скрипкові концерти А. Вівальді), розгорнутих класичних полотен симфонічної музики (І ч. «Симфонії № 40» В.А. Моцарта, оперних увертюр Дж. Россіні, М. Лисенка, М. Глінки), композиції романтиків («Рондо-Капричіозо» Ф. Мендельсона, «Італійська полька» С. Рахманінова) до музики естрадно-джазового спрямування («Лібертанго» А. П'яцолли, «Степ» В. Власова). Водночас колективом представлена широка палітра танцювальних мелодій народів світу: угорського (Й. Брамс, К. Мясков, М. Різоль), молдавського (А. Шалаєв), російського (С. Дербенко, В. Грідін), латино-американського (Д. Мійо, В. Черніков), і, безперечно, українського (М. Різоль, В. Іванов, К. Мясков, В. Чумак). «Прикарпатський дует» вільно залучає найрізноманітніші музичні зразки, довіряючи власному смаку, музикальності, професійній компетенції, свідомо працюю-

чи у жанрі оригінальної баянно-акордеонної творчості, тим самим сприяючи її хрестоматійному утвердженню в академічному реєстрі народно-інструментального виконавства [10, 7]. Репертуар як віддзеркалення традиції музичного мистецтва є одним із важливих чинників становлення та функціонування народно-інструментальних ансамблів в академічному мистецтві України впродовж ХХ століття [9, 63]. Доречно наголосити, «Прикарпатський дует баяністів» отримав широке визнання в Україні, їм аплодували концертні сцени країн СНД, Європи, США, Канади. У їхньому доробку фондові записи на платівці (фірма «Мелодія», 1990), аудіо-альбом (1995) та компакт-диск (1997), вони лауреати Всеукраїнських та міжнародних конкурсів в Україні (Івано-Франківськ, Львів, Трускавець), Росії (Ржев), Італії (Ланчіано).

Виконавська та сценічна майстерність проявляється у поєднанні вчителя та учня – В. Чумак та його випускник М. Головчак. У їхньому репертуарі – Полька «Трік-Трак» Й. Штрауса та «Каватина Фігаро» з опери «Севільський цирульник» Дж. Россіні. Відповідно, наступний колектив – тріо В. Чумак – М. Головчак – І. Сирватка вправно виконують «Гумореску» В. Власова. Ці два ансамблі та багато інших брали участь у святкуванні 30-річчя «Прикарпатського дуету баяністів» 27 грудня 2012 р.

Композиторська творчість обумовлена оригінальністю інспірування лемківського («Кедь ми прийшла карта»), українського («Ой, при лужку, при лужку») та російського фольклору («Да кто у нас лебедин?») у варіаційній формі із проекцією на сольне, ансамблеве та оркестрове виконавство.

Серед оригінальних компонувань варто відзначити Варіації на тему лемківської народної пісні «Кедь ми прийшла карта», написана композитором для «Лемко-фестивалю», який проходив у штаті Нью-Джерсі (США) 1994 року. Перше виконання належить автору. Серед інших автор відзначає В. Гамара, Ю. Чумака, А. Душного, М. Головчака, В. Мицака і вважає їхнє виконання показовим та таким, яке варте уваги і слугує зразком виконавської інтерпретації твору. Наступний етап – еволюція твору в ансамблеве виконавство, до якого долучився партнер по цеху С. Максимов, дописавши як партію другого баяна та і інструментування для оркестру українських народних інструментів.

За формою і типом «Карта» (примітка авторів) – це вільні романтичні варіації, де розділи та форми відрізняються за тональністю, жанровим орієнтиром, масштабом, виконавським складом і тому набувають значної індивідуалізації, створюючи подібну до сюїти низку самостійних контрастних мініатюр-замальовок. Структуру складають тема та шість варіацій, обрамлених вступом та кодою [6, 62]. Вивчення музичного фольклору субетносів України є одним з пріоритетних завдань сучасного етномузикознавства. Перенесення дослідженого матеріалу на інші музичні форми і напрямки сьогодні є дуже популярним. Потреба в пориві свіжого, не заграного репертуару у концертуючих баяністів була завжди велика [1, 56].

Варті уваги «Танці та мелодії польські» (2004) для двох акордеонів, аранжовані спільно із сином Юрієм. До збірника увійшли такі композиції: «Hej bystra woda», «Gaiczek», «Kerolinka», «Krakowiak», «Szla dziewczeczka», «O moj rozmaryine», «Sztajerek» та ін., апробовані сімейним тандемом у процесі гастрольних поїздок містами Польщі 2001 – 2004 років.

Спільні творчі діяння Чумак – Максимов сьогодні осіяні потужним доробком, серед якого: два опуси із репертуару «Прикарпатського дуету», які вміщують «Симфонію № 40» В.А. Моцарта, «Фантазія на Карпатські теми» К. Мяскова, «Il treno» В. Бельтрамі, «Варіації на тему В-А-С-Н» М. Зариня, Увертюру до опери «Севільський цирульник» Дж. Россіні, «Ранчо веселого Джека» С. Тихонова та ін. і супро-

Душний А., Савчин А. Визначні постаті Дрогобича...

воджуються методичними рекомендаціями В. Чумака [10]; перекладеннями творів Д. Січинського для баяна – Марш «Сагайдачний», «Vivos voco, mortuos plango», «Жалібний марш», «Ой у полі три криниченьки» (який зокрема, був обов'язковим твором II-ї категорії номінації “баян-акордеон” конкурсу імені Анатолія Онуфрієнка 2009), «В не забудь!» та ін. [13].

Організаційна діяльність у прояві В. Чумака полягала як у організації концертів мистецькими навчальними закладами Львівщини, так і масштабній творчій акції, яка б об'єднала виконавців різного рівня, педагогів, шанувальників баянно-акордеонного та народно-інструментального мистецтва загалом. Такими співтворчими проектами стала організація конкурсного руху у Дрогобичі – «Зонального конкурсу учнів-баяністів серед музичних училищ Західної України» (1989), конкурсу молодих виконавців на народних інструментах «Молоді голоси» (1997), а вже у XXI ст. Всеукраїнського конкурсу виконавців на народних інструментах імені Анатолія Онуфрієнка (2007, 2009, 2012), що стали стержневими компонентами формування Дрогобицької школи, а мистецькі інституції регіону отримали визнання як «центри народно-інструментального мистецтва України».

Громадська діяльність полягає у головуванні методичного об'єднання баяністів-акордеоністів Департаменту культури Львівської ОДА. В. Чумак – голова журі обласного конкурсу баяністів-акордеоністів Львівщини, неодноразовий член журі (а інколи очільник) конкурсів у Донецьку (1991), Хмельницькому (1995), Львові (2006), Кіровограді (2007), Дрогобичі (2008–2014), а також був запрошений почесним гостем на міжнародний конкурс акордеоністів до м. Перемишль і Санок (Польща, 1992, 1994) та на міжнародний конкурс акордеоністів «Cita di Lanciano» у м. Ланчіано (Італія, 2013).

Відгуки про творчо-виконавську діяльність В. Чумака висловлювали знані фахівці-баяністи М. Чайкін, М. Різоль, Раїса та Марія Білецькі, А. Онуфрієнко, М. Давидов, В. Власов, А. Семешко та ін. Митець нагороджений грамотою Національної Всеукраїнської музичної спілки «за знакове подвигництво у справі розвитку і збагачення національної музичної культури, вагомі мистецькі досягнення, високохудожню виконавську майстерність, плідну професійну роботу з виховання нової генерації українських талановитих музикантів та з нагоди 30-річчя від дня утворення і творчості “Прикарпатського дуету баяністів” (16.12.2012) та подякою НВМС і Асоціації баяністів й акордеоністів України (2013).

Висновки. Висвітлюючи видатні постаті Дрогобищини, вносимо власний внесок у розвиток та пропаганду мистецтва краю крізь призму його знакових особистостей. Тому портрет Віктора Чумака – це приклад людини, яка всесторонньо акумулює музично-освітнянський процес, пропагує його кращі традиції, виховує молоду генерацію української нації, сприяє розповсюдженню передового педагогічного досвіду, постає духовним наставником академічного народно-інструментального мистецтва регіону в соціокультурному просторі сьогодення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гагайло-Мазур Н. В. Г. Чумак. Обробка лемківської народної пісні «Кедь ми прийшла карта» / Н. Гагайло-Мазур, А. Мельник // Академічне народно-інструментальне мистецтво та вокальні школи Львівщини : зб. мат. наук.-практ. конф. (Львів, 3 листопада 2005) / [ред.-упоряд. А. Душний, С. Карась, Б. Пиц]. – Дрогобич : Коло, 2005. – С. 51–56.
2. Давидов М. Історія виконавства на народних інструментах (Українська академічна школа) : підручник [для вищих та сер. муз. навч. закладів] / М. Давидов. – К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2010. – 592 с.

3. Давидов М. Історія виконавства на народних інструментах (Українська академічна школа) : підручник [для вищих та сер. муз. навч. закладів] / М. Давидов. – К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2005. – 420 с.
4. Дрогобицьке державне музичне училище імені Василя Барвінського за 60 років у світлинах / [ред.-упор. М. Ластовецький, Я. Денис, М. Фендак]. – Дрогобич : Коло, 2005. – 144 с.
5. Дрогобицькому державному музичному училищу імені Василя Барвінського – 60 / [ред.-упор. М. Ластовецький]. – Дрогобич : Коло, 2005. – 80 с.
6. Душний А. «Прикарпатський дует баяністів»: творчо-виконавський аспект : навч. пос. / А. Душний. – Дрогобич : Посвіт, 2007. – 88 с.
7. Душний А. Кафедра народних музичних інструментів та вокалу Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка : наук.-істор. дов. / А. Душний, Б. Пиц / [гол. ред. І. Фрайт]. – Дрогобич : Посвіт, 2011. – 196 с.
8. Душний А. Львівська школа баянно-акордеонного мистецтва : довідник / А. Душний, Б. Пиц. – Дрогобич : Посвіт, 2010. – 216 с.
9. Пасічняк Л. Особливості формування репертуарних тенденцій академічних народно-інструментальних ансамблів / Л. Пасічняк // Феномен школи в музично-виконавському мистецтві : тези міжнар. наук.-теор. конф. (Київ, 22-23 березня 2005) / [ред.-упор. М. Давидов, В. Сумарокова]. – К. : НМАУ ім. П. Чайковського, 2005. – С. 63–65.
10. Педагогічний репертуар для ансамблю баяністів (з репертуару «Прикарпатського дуету») : навч. пос. [Ноти] / [ред.-упоряд. А. Душний]. – Дрогобич : Посвіт, 2009. – Вип. 2. – 96 с.
11. Семешко А. Баянно-акордеонне мистецтво України на зламі ХХ–ХХІ століть : довідник / А. Семешко. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2009. – 244 с.
12. Сумарокова В. Исполнительская школа: традиция, метод, методика / В. Сумарокова // Феномен школи в музично-виконавському мистецтві : тези міжнар. наук.-теор. конф. (Київ, 22-23 березня 2005) / [ред.-упор. М. Давидов, В. Сумарокова]. – К. : НМАУ ім. П. Чайковського, 2005. – С. 7–9.
13. Твори Д. Січинського в перекладі для баяна [Ноти] / [ред.-упоряд. Є. Марченко, І. Фрайт]. – Дрогобич : Посвіт, 2008. – 52 с.
14. Чумак Ю. Прикарпатський дует баяністів / Ю. Чумак // Львівська баянна школа та її видатні представники (70-річчю від дня народження А. Онуфрієнка присвячується) : зб. мат. наук.-практ. конф. (Старий Самбір, 23 квітня 2005) / [упор. А. Душний, С. Карась, І. Фрайт]. – Дрогобич : Коло, 2005. – С. 124–132.
15. Чумак Ю. Творча діяльність Віктора Чумака / Ю. Чумак // Історія, теорія та практика музично-естетичного виховання : зб. наук. мат. IV-го Всеукр. наук.-практ. сем. – Дрогобич : Посвіт, 2010. – С. 245–249.
16. Czumak W. Tance i melodie polskie / W. Czumak, J. Czumak. – Tarnow : «Inter-Art», 2004. – 54 s.

REFERENCES

1. Gatajlo-Mazur N. V.G. Chumak. Obrobka lemkiw's'koi' narodnoi' pisni «Ked' my pryshla karta» / N. Gatajlo-Mazur, A. Mel'nyk // Akademychno narodno-instrumental'ne mystectvo ta vokal'ni shkoly L'vivshhynu : zb. mat. nauk.-prakt. konf. (L'viv, 3 lystopada 2005) / [red.-uporjad. A. Dushnyj, S. Karas', B. Pyc]. – Drogobych : Kolo, 2005. – S. 51–56.
2. Davydov M. Istorija vykonavstva na narodnyh instrumentah (Ukrai'ns'ka akademichna shkola) : pidruchnyk [dlja vyshhyh ta ser. muz. navch. zakladiv] / M. Davydov. – K. : NMAU im. P. I. Chajkovs'kogo, 2010. – 592 s.
3. Davydov M. Istorija vykonavstva na narodnyh instrumentah (Ukrai'ns'ka akademichna shkola) : pidruchnyk [dlja vyshhyh ta ser. muz. navch. zakladiv] / M. Davydov. – K. : NMAU im. P. I. Chajkovs'kogo, 2005. – 420 s.
4. Drogobyc'ke derzhavne muzychne uchylyshhe imeni Vasylja Barvins'kogo za 60 rokov u svitlynah / [red.-upor. M. Lastovec'kyj, Ja. Denys, M. Fendak]. – Drogobych : Kolo, 2005. – 144 s.
5. Drogobyc'komu derzhavnomu muzychnomu uchylyshhu imeni Vasylja Barvins'kogo – 60 / [red.-upor. M. Lastovec'kyj]. – Drogobych : Kolo, 2005. – 80 s.

Душний А., Савчин А. Визначні постаті Дрогобича...

6. Dushnyj A. «Prykarpats'kyj duet bajanistiv»: tvorcho-vykonavs'kyj aspekt : navch. pos. / A. Dushnyj. – Drogobych : Posvit, 2007. – 88 s.
7. Dushnyj A. Kafedra narodnyh muzychnyh instrumentiv ta vokalu Drogobyc'kogo derzhavnogo pedagogichnogo universytetu imeni Ivana Franka : nauk.-istor. dov. / A. Dushnyj, B. Pyc / [gol. red. I. Frajt]. – Drogobych : Posvit, 2011. – 196 s.
8. Dushnyj A. L'vivs'ka shkola bajanno-akordeonnogo mystectva : dovidnyk / A. Dushnyj, B. Pyc. – Drogobych : Posvit, 2010. – 216 s.
9. Pasichnjak L. Osoblyvosti formuvannja repertuarnyh tendencij akademichnyh narodno-instrumental'nyh ansambliv / L. Pasichnjak // Fenomen shkoly v muzychno-vykonavs'komu mystectvi : tezy mizhnar. nauk.-teor. konf. (Kyj'v, 22-23 bereznja 2005) / [red.-upor. M. Davydov, V. Sumarokova]. – K. : NMAU im. P. Chajkovs'kogo, 2005. – S. 63–65.
10. Pedagogichnyj repertuar dlja ansamblju bajanistiv (z repertuaru «Prykarpats'kogo duetu») : navch. pos. [Noty] / [red.-uporjad. A. Dushnyj]. – Drogobych : Posvit, 2009. – Vyp. 2. – 96 s.
11. Semeshko A. Bajanno-akordeonne mystectvo Ukrai'ny na zlami HH– HHI stolit' : dovidnyk / A. Semeshko. – Ternopil' : Navchal'na knyga – Bogdan, 2009. – 244 s.
12. Sumarokova V. Yspolnytel'skaja shkola: tradycija, metod, metodyka / V. Sumarokova // Fenomen shkoly v muzychno-vykonavs'komu mystectvi : tezy mizhnar. nauk.-teor. konf. (Kyj'v, 22-23 bereznja 2005) / [red.-upor. M. Davydov, V. Sumarokova]. – K. : NMAU im. P. Chajkovs'kogo, 2005. – S. 7–9.
13. Tvory D. Sichyns'kogo v perekhadi dlja bajana [Noty] / [red.-uporjad. Je. Marchenko, I. Frajt]. – Drogobych : Posvit, 2008. – 52 s.
14. Chumak Ju. Prykarpats'kyj duet bajanistiv / Ju. Chumak // L'vivs'ka bajanna shkola ta i'i' vydatni predstavnyky (70-rychchju vid dnja narodzhennja A. Onufrijenka prysvjachujet'sja) : zb. mat. nauk.-prakt. konf. (Staryj Sambir, 23 kvitnja 2005) / [upor. A. Dushnyj, S. Karas', I. Frajt]. – Drogobych : Kolo, 2005. – S. 124–132.
15. Chumak Ju. Tvorchyja dijal'nist' Viktora Chumaka / Ju. Chumak // Istorija, teorija ta praktyka muzychno-estetychnogo vyhovannja : zb. nauk. mat. IV-go Vseukr. nauk.-prakt. sem. – Drogobych : Posvit, 2010. – S. 245–249.
16. Czumak W. Tance i melodie polskie / W. Czumak, J. Czumak. – Tarnow : «Inter-Art», 2004. – 54 s.

Статтю подано до редакції 13.02.2015 р.